

Z kroniki Instytutu Zachodniego

WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW INSTYTUTU ZACHODNIEGO

Dnia 24 marca 1970 r. w auli Instytutu Zachodniego w Poznaniu odbyło się Jubileuszowe Walne Zebranie Członków Instytutu Zachodniego. Porządek dzienny zebrania był następujący:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zebrania.
2. Odczytanie protokołu Walnego Zebrania z dnia 28 lutego 1969 r.
3. Sprawozdanie Kuratorium, Rady Naukowej oraz Dyrekcji z działalności za rok 1969.
4. Sprawozdanie finansowe za rok 1969 i preliminarz budżetowy na rok 1970.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Plan naukowy i wydawniczy na rok 1970 i lata następne.
7. Dyskusja nad sprawozdaniami.
8. Powzięcie uchwały o udzielenie Dyrekcji IZ absolutorium za działalność w okresie sprawozdawczym i zatwierdzenie planu pracy i preliminarza na rok 1970.
9. Wybór członków Komisji Rewizyjnej.
10. Powołanie nowych członków IZ.
11. Wolne wnioski.

1) W imieniu Kuratorium Instytutu Zachodniego, pod nieobecność prezesa Kuratorium prof. dra S. Smolińskiego, zebranie otworzył prof. dr J. Wąsicki, wiceprezes Kuratorium.

Następnie dyrektor IZ, prof. dr W. Markiewicz, zaproponował powołanie na przewodniczącego obrad prof. dra J. Wąsickiego. Propozycję tę zebrani przyjęli jednomyślnie. Na sekretarzy Walnego Zebrania powołano mgr M. Brymas i mgra L. Weresa.

Na wniosek przewodniczącego obrad zebrani uczcili minutą ciszy zmarłych w 1969 r. członków Instytutu Zachodniego: prof. dra J. Kostrzewskiego, dra A. Kruczkowskiego, doc. dra A. J. Koraszewskiego, prof. dra M. Friedberga, prof. dra A. Zierhoffera, prof. dra M. Zimmermana.

2) Protokół z ubiegłorocznego Walnego Zebrania z dnia 28 lutego 1969 r. nie został odczytany z uwagi na jego publikację w „Przeglądzie Zachodnim” nr 3/1969.

3) Nie odczytano również sprawozdania Kuratorium, Rady Naukowej i Dyrekcji z działalności za rok 1969, ponieważ sprawozdanie to ogłoszono w formie osobnej broszury, którą doręczono zebranim członkom IZ.

Następnie prof. dr W. Markiewicz zdał relację z wizyty delegacji IZ u Przewodniczącego Rady Państwa, Marszałka Polski, Mariana Spychalskiego i Ministra Spraw Zagranicznych PRL, Stefana Jędrzychowskiego. W skład delegacji wchodził: przewodniczący Rady Naukowej IZ prof. dr Zdzisław Kaczmarczyk, dyrektor IZ prof. dr Władysław Markiewicz i wicedyrektor IZ dr Janusz Rachocki. Delegacja IZ spotkała się z życzliwym przyjęciem i żywym zainteresowaniem obu rozmówców

dla dotychczasowej działalności i dalszych planów IZ. Marszałek Marian Spychalski wysoko ocenił działalność IZ i wskazał na konieczność stałego utrzymywania więzi z ośrodkami informacji. Minister Stefan Jędrzychowski wyraził życzenie kontynuowania jeszcze ściślejszej współpracy IZ z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

W dalszym ciągu swego wystąpienia, które miało charakter komentarza do opublikowanych sprawozdań, prof. dr W. Markiewicz podkreślił, że Kuratorium i Rada Naukowa IZ działały w oparciu o statut. Ze względu na wzrastające przeciążenie pracą członków obu organów nie udało się w roku sprawozdawczym zebrać żadnej z tych instancji w komplecie, jednakże ich prezydium utrzymywały stały kontakt z dyrekcją IZ, za co dyrektor złożył serdeczne podziękowania na ręce prof. Z. Kaczmarczyka i prof. J. Wąsickiego. Podkreślił również, że w okresie sprawozdawczym, ze względu na zmianę art. 41 statutu, nastąpiła zmiana składu osobowego Rady Naukowej IZ.

Oceniając działalność naukową IZ prof. dr W. Markiewicz zauważył, że rok sprawozdawczy 1969 nie był wprawdzie rewelacyjny w zakresie działalności naukowej, ale wniósł pewne nowe i trwałe elementy: IZ zaczął bowiem odgrywać znaczącą rolę jako organizator życia naukowego w kraju. I tak, zanotowano znaczną aktywizację Zakładu Kultury Niemiec Współczesnych, który zorganizował w dniach 28-29 XI 1969 r. ogólnopolską sesję naukową na temat tendencji rozwojowych kultury Niemiec współczesnych, bardzo pozytywnie ocenioną przez specjalistów. Nowo utworzona — po reorganizacji w lutym 1969 r. Zakładu Nauk Prawno-Politycznych — Pracownia Zagadnień Ruchów i Partii Politycznych w Niemczech zorganizowała w dniach 29-30 X 1969 r. ogólnopolską sesję naukową w związku z setną rocznicą wychodźstwa polskiego do Westfalii. Zakład Ekonomiczny był współorganizatorem międzynarodowego sympozjum dotyczącego problematyki reprodukcji i wzrostu w kapitalizmie, które odbyło się w dniach 19-22 XI w Jabłonie k. Warszawy, a Zakład Socjologiczny — współorganizatorem IV Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologów w dniach 16-20 XII 1969 r. w Poznaniu. Inicjatywę godną uwagi podjął międzyzakładowy zespół pracowników naukowych IZ przystępując do zbiorowego opracowania stanu badań niemcoznawczych w nauce polskiej pod kierownictwem dra Janusza Rachockiego. Podkreślając wysoki stopień dynamiki rozwoju działów usługowych IZ, mówca zwrócił uwagę na powiększające się w związku z tym trudności lokalowe. Za przykład może służyć wzrost księgozbioru biblioteki IZ: obecnie liczy on 47 000 woluminów, a na rok 1975 przewiduje się osiągnięcie liczby 55 000 vol. W równie trudnej sytuacji lokalowej znajduje się dział Dokumentacji i Informacji Naukowej. Nie dającym się dotychczas zlikwidować mankamentem jest nieterminowe ukazywanie się „Przeglądu Zachodniego”.

Przechodząc do omówienia spraw kadrowych, prof. dr W. Markiewicz poinformował, iż IZ zatrudnia 31 pracowników naukowo-badawczych, w tym 11 samodzielnych. Ponadto 4 osoby zatrudnione w komórkach naukowo-technicznych prowadzą również działalność naukową. Tak więc 50% ogółu zatrudnionych pracuje naukowo. W roku sprawozdawczym dr Jerzy Marczewski powołany został uchwałą Sekretariatu Naukowego PAN z dnia 17 czerwca 1969 r. na stanowisko samodzielnego pracownika naukowo-badawczego, a dr Andrzej Kwilecki uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Zaslugą dra habil. A. Kwileckiego jest również prowadzenie stałego seminarium metodologicznego dla pracowników IZ.

Rok sprawozdawczy przyniósł także przełamanie trudności w zakresie wyjazdów zagranicznych, o czym świadczy pobyt dra Z. Nowaka i dra J. Sobczaka w Niemieckiej Republice Federalnej, dra habil. J. Krasuskiego w USA, dra habil. Z. Dulczewskiego w Kanadzie i czterech innych pracowników w Austrii. Intesyfikacji uległa również wymiana naukowa z państwami socjalistycznymi. Nowe problemy dla IZ wyłoniła reorganizacja Polskiej Akademii Nauk, w wyniku której Wydział I PAN zrzuca się opieki nad towarzystwami naukowymi. IZ posiada zaś strukturę dwoistą. Przyszłość wykaże, jak zostanie ona rozwiązana i jak ukształtują się organizacyjno-prawne ramy działalności Instytutu Zachodniego.

4) Sprawozdanie finansowe za rok 1969 przedstawił dyrektor administracyjny IZ mgr Henryk Naskrent. Wykazał on, że gospodarce finansową prowadzi się zgodnie z obowiązującymi przepisami dyscypliny finansowej przy zachowaniu jak najdalej idącej oszczędności i celowości wydatków. Stałą działalność kontrolną wykonuje natomiast statutowy organ — Komisja Rewizyjna IZ.

5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok 1969 odczytał doc. dr J. Zajda.

Komisja Rewizyjna uznała za prawidłowe główne kierunki działalności IZ i podkreśliła jego poważne osiągnięcia zasługujące na specjalne uznanie. Działalność naukowa zadecydowała o wzroście roli Instytutu i miała bezpośredni wpływ na zwiększenie ilości stypendiów i wyjazdów zagranicznych. Na uwagę zasługuje ponadto uczestnictwo pracowników IZ w konferencjach międzynarodowych, a z drugiej strony praca popularyzatorska, co zwykle jest udziałem wysoko wyspecjalizowanej kadry. Plany badawcze opracowywane są prawidłowo, chociaż planowanie badań kompleksowych i uzgadnianie planów z innymi instytucjami pozwoliłoby na uzyskanie jeszcze lepszych rezultatów. Komisja uznała plany naukowe za ambitne, zwracając równocześnie uwagę na dający się odczuwać brak środków na badania terenowe i wyposażenie techniczne. Zbadano również sposoby kontroli realizacji planów. Komisja zaproponowała przeprowadzanie dyskusji nad poszczególnymi pracami i założenie kartoteki tematów. Oceniając działalność wydawniczą Komisja uznała za celowe podjęcie starań, aby niektóre prace były wydawane w językach obcych, streszczenia obcojęzyczne nie są bowiem wystarczające. Zwrócono również uwagę na konieczność dalszego usprawnienia kolportażu wydawnictw IZ i zaproponowano obniżenie ceny niektórych pozycji. Pracę dokumentacji oceniono jako wzorową. W związku ze wzrastającymi zadaniami IZ wskazano na potrzebę zwiększenia budżetu zbiorczego, jak również systematycznego regulowania składek członkowskich.

Na podstawie analizy całokształtu działalności IZ, Komisja Rewizyjna przedłożyła Walnemu Zebraniu wniosek o udzielenie dyrekcji IZ absolutorium z działalności za rok 1969 i złożyła podziękowanie dyrekcji i pracownikom.

6) Plan naukowy i wydawniczy na rok 1970 i lata następne omówił wicedyrektor naukowy IZ — dr Janusz Rachocki, podkreślając, że opiera się on na ramowym programie działalności zaleconym do opracowania i zatwierdzonym przez Wydział I PAN w styczniu 1969 r. W myśl tego programu głównym przedmiotem badań jest miejsce i rola Niemiec w świecie współczesnym, a ich celem wykazywanie na podstawie naukowej analizy genezy, charakteru, form działania i celów tak imperialistycznych, jak i antyimperialistycznych sił współczesnych Niemiec i określanie na tej podstawie ich pozycji i roli w międzynarodowym układzie stosunków politycznych i ekonomicznych. Ponadto kontynuowane są badania nad dziejami okupacji hitlerowskiej w Polsce i Ziemiach Zachodnimi. Program ten jako ramowy —

ze względu na możliwości kadrowe i etatowe IZ — nie jest w pełni pokrywany przez efektywnie prowadzone i planowane badania, wśród których występują tematy wiodące opracowywane zespołowo przez grupy pracowników i tematy indywidualne, zwykle będące pracami na stopień naukowy. I tak Zakład Ekonomiczny zajmować się będzie ewolucją ekonomiczną i pozycją NRF i NRD w gospodarce światowej, kontynuować będzie badania nad integracją zachodnioeuropejską. Zakład Socjologiczny zamierza prowadzić badania nad przemianami opinii publicznej NRF, jej stosunkiem do Polski i do innych narodów i kontynuować prace nad przemianami społeczno-kulturalnymi na Ziemiach Zachodnich w sposób syntetyczny. Zakład Nauk Prawno-Politycznych prowadzi zapoczątkowane wcześniej badania nad przemianami w ustroju państwowym i strukturze władzy w obydwu państwach niemieckich, nad charakterem prawnym stosunków między NRD i NRF oraz nad międzynarodowoprawnymi aspektami sytuacji tych państw, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków łączących je z obozami, do których należą. Pracownia Ruchów i Partii Politycznych Niemiec Współczesnych przeprowadzi badania nad stosunkiem partii i organizacji politycznych Republiki Weimarskiej wobec Polski, nad historią i aktualnym stanem *Ostforschung*, działalnością niemieckich grup nacisku w krajach zachodnich i kwestią wyrzeczenia się stosowania siły przez NRF. Zakład Historyczny planuje doprowadzenie opracowania historii Niemiec do 1965 roku, opracowanie dziejów najnowszych Austrii i Czechosłowacji oraz badanie koncepcji politycznych mocarstw odnośnie do rozwiązania problemu niemieckiego. Zakład Kultury Niemiec Współczesnych przeprowadzi analizę tendencji rozwojowych oraz założeń ideologicznych kierowania kulturą w obu państwach niemieckich, zajmie się także wymową ideową zjawisk kulturalnych w NRD i NRF, kontynuować będzie badania nad udziałem pisarzy w życiu politycznym NRF oraz współczesną slawistyką niemiecką w perspektywie jej historycznego rozwoju. Zakład Badania Dziejów Okupacji Hitlerowskiej w Polsce kontynuować będzie prace nad syntezą polityki okupanta na terenie ziem „wcielonych” do Rzeszy, eksterminacją inteligencji na Pomorzu Gdańskim, zbrodniami *Wehrmachtu* w „okręgu Warty” oraz stratami w polskiej kulturze materialnej wynikłymi na skutek polityki okupanta.

Sumarycznie plan na rok 1970 obejmuje 72 tytuły prac naukowych, z czego część stanowi tematy długofalowe, realizowane przez okresy dłuższe niż jeden rok, większość zaś to tematy drobniejszych opracowań — artykułów, referatów, materiałów — będących bądź to fragmentami opracowań długofalowych, bądź też wynikami obserwacji zjawisk i problemów, tradycyjnie kontynuowanych przez poszczególnych pracowników.

7) Po przerwie w obradach przewodniczący zebrania otworzył dyskusję nad sprawozdaniami i planami. Dyskusję zainaugurował prof. dr K. Ślaski wyrażając się z uznaniem o działalności Biblioteki IZ, określając ją jako jedną z najlepiej zorganizowanych i zaopatrzonych bibliotek w Polsce, szczególnie w wydawnictwa w językach obcych. Powołując się na przykład węgierski, sugerował wydawanie pewnych prac tylko w wersji obcojęzycznej, co umożliwiłoby ich natychmiastowe wykorzystanie przez liczne grono naukowców za granicą.

Prof. dr S. Sawicka kontynuowała temat rozpoczęty przez prof. Ślaskiego prezentując uwagi dotyczące wymiany bezdewizowej wydawnictw IZ z Danią i Szwecją, to jest z krajami, których zapotrzebowanie na te wydawnictwa przewyższa ilość otrzymywanych przez nie pozycji. Przykładem może być Biblioteka Królewska w Kopenhadze, która oczekuje zwiększenia ilości wysyłanych prac zwią-

zanych tematycznie z problematyką niemiecką, bałtycką oraz ruchu oporu w czasie okupacji hitlerowskiej.

Prof. dr J. Kokot zwrócił uwagę na zmniejszenie dotacji dla IZ oraz innych instytutów, co nie daje się wytłumaczyć biorąc pod uwagę wzrost (16%) nakładów na naukę przewidziany przez Ministerstwo Finansów. Następnie poruszył sprawę pozycji IZ w strukturze organizacyjnej PAN. Ponieważ w myśl nowych przepisów w zakres działalności PAN wchodzi towarzystwa, instytucje własne PAN i takie, nad którymi rząd zlecił jej opiekę, a IZ należy właśnie do tej ostatniej kategorii, jest więc wyraźnie podporządkowany Wydziałowi I Polskiej Akademii Nauk. Pochwalając inicjatywę wydania pracy na temat tysiącletnich dziejów stosunków polsko-niemieckich w historiografii obu narodów, wskazał na celowość i konieczność opublikowania jej również w języku niemieckim. W dalszym ciągu swej wypowiedzi prof. Kokot, analizując zjawisko regresu w upowszechnianiu wydawnictw, postulował potrzebę znalezienia nowych form dotarcia do odbiorcy w kraju i za granicą. Zebrani przyjęli z uznaniem wnioszek dyskutanta o dołączenie w przyszłości do opublikowanych sprawozdań również ramowego planu na lata następne, co pozwoliłoby na konfrontację planów i ich realizacji.

Doc. dr L. Pastusiak, wyrażając się z uznaniem o dotychczasowej działalności IZ, który zdaniem dyskutanta zajął wiodącą pozycję w badaniach niemcoznawczych w Polsce, zauważył, że w planach badawczych IZ widoczna jest dominacja prac opisowych, brak natomiast prognostycznych, na które istnieje obecnie duże zapotrzebowanie. Brak wprawdzie opracowanej metodologii takich badań, jednakże IZ, dysponujący okrzepłą kadrą i solidnym warsztatem jest predestynowany do podjęcia działalności w tym zakresie.

Mgr W. Głowacki poruszył kwestie finansowe, wyrażając wątpliwość co do słuszności dotychczasowej formy sprawozdawczej, to znaczy przedstawiania kosztów planowanych oraz wydatkowanych i proponując zastąpienie go szczegółowym bilansem i informacją o stanie majątkowym IZ.

W drugiej części wystąpienia dyskutant wskazał możliwość reorganizacji walnych zebrań IZ. Zdaniem dyskutanta, walne zebrania nie spełniają obecnie swojej podstawowej roli — forum dyskusji o sprawach problemowych — ograniczając się w zasadzie do przyjmowania sprawozdań. W przyszłości należałoby zatem odciążyć je od części sprawozdawczej, kładąc większy nacisk na zagadnienia programowe.

Red. F. Miedzinski wrócił do kwestii rozprowadzania wydawnictw IZ: ponieważ niektóre książki spoczywają w magazynach i możliwość ich sprzedaży jest niewielka, należałoby przesłać je bezpłatnie do bibliotek. Nieco uwagi poświęcił też sprawie składek i zmniejszającej się co roku frekwencji na walnych zebraniach, stwierdzając, że należałoby upoważnić dyrekcję do skreślenia z listy członków osób nie wykazujących zainteresowania problemami IZ. Mówca postulował również rozszerzenie problematyki badań o zagadnienie stosunków bilateralnych NRF z państwami tzw. trzeciego świata.

Prof. dr H. Bątkowski zwrócił uwagę na sprawę używania języka łużyckiego i niemieckiego przy określaniu miejscowości i instytucji łużyckich, opowiadając się za pierwszeństwem języka łużyckiego.

Prof. dr A. Vetulani postawił pytanie, czy dyrekcja IZ zabiega o zwiększenie ilości prac poświęconych konkretnym reakcjom na publikacje niemieckie oraz czy i w jakim stopniu znane są reakcje społeczeństwa niemieckiego na programy telewizyjne i radiowe dotyczące na przykład sprawy granicy na Odrze i Nysie Łużyc-

kiej. Powrócił również do istotnej kwestii odbioru publikacji IZ za granicą, zwracając uwagę na zwiększenie ilości tłumaczeń, jak i poprawę ich jakości, gdyż często rażą swą stuczością. Zwłaszcza *resumé* powinny być pisane w taki sposób, aby zainteresowały daną pozycją szersze grono czytelników. Doceniając znaczenie badań nad współczesną problematyką Austrii i Czechosłowacji, wnioskował dalsze ożywienie kontaktów z odpowiednimi instytutami tych krajów. Rozwiązanie problemów kolportażu wydawnictw widzi w przeznaczeniu tych cennych pozycji, które nie zostały dotychczas rozprawdane, na nagrody oraz dla źle zaopatrzonych, dysponujących nikłymi funduszami bibliotek prowincjonalnych. W sprawie składek członkowskich wysunął propozycję przyjęcia metody czeków, co ułatwiłoby członkom regulowanie należności, a w wypadku dalszego uchylania się od zapłaty — skreślenia z listy członków.

Doc. dr A. Kwilecki wskazał, że sfera naukowo-badawczej działalności IZ mierzona ilością publikacji została przedyskutowana w czasie Walnego Zebrania. Mniej natomiast dyskutowana była druga sfera działalności IZ — a mianowicie dokumentacja, której ranga stale wzrasta. Jest to najlepiej zorganizowany, lecz nie najlepiej wykorzystany dział dokumentacji w Polsce. Mógłby on w większym stopniu służyć nie tylko pracownikom IZ, lecz także innym Niemcom, gdyby członkowie IZ poinformowali środowiska, w których pracują, o jego walorach. Drugim paradoksem jest fakt, że mimo sporej już i ciągle rosnącej liczby Niemców odczuwa się brak wymiany myśli na tematy współczesnych problemów Niemiec. W związku z tym wniósł projekt, aby doroczne zebrania członków IZ składały się z dwóch części — pierwszej, nie odbiegającej znacznie od dotychczasowej formy statutowej i drugiej — dyskusyjnej w poszerzonym gronie Niemców.

Prof. dr C. Madajczyk podzielił się z zebranymi swymi refleksjami na temat kierunku badań IZ zaznaczając na wstępie, iż orientacyjny plan badań, wskazujący zasadniczą tendencję, powinien być dołączany do sprawozdania. Podkreślił trafność ewolucji problematyki badawczej, zwłaszcza na przykładzie Zakładu Historycznego, który przeszedł od stosunków polsko-niemieckich do zagadnień powojennych Niemiec i Austrii, oraz Zakładu Socjologicznego zamykającego badania nad Ziemią Zachodnią i podejmującego badania nad Niemcami i ich pozycją w Europie. Bardzo ciekawie przedstawiają się również projektowane badania Zakładu Kultury, troską natomiast napawa obecny stan badań nad okupacją, gdyż nie gwarantuje on zamknięcia ich określonym rezultatem. Mówca postawił również pytanie, czy IZ nie powinien podjąć problematyki Polonii zagranicznej.

Dr A. W. Walczak poświęcił swe wystąpienie sprostowaniu pewnych nieścisłości związanych z pracą wydawnictwa, a zwłaszcza kolportażu, stawiając wniosek o zbadanie tej sprawy przez komisję kolportażową, gdyż zdaniem dyskutanta książki rozchodzą się szybko, a nakłady na ogół są zbyt małe, tak że w ciągu dwóch lat znikają z magazynów. Niektóre pozycje wydawnictwo zmuszone jest zabezpieczać przynajmniej w minimalnej ilości kilku egzemplarzy.

Do wypowiedzi dyskutantów ustosunkował się dyrektor IZ, prof. dr W. Markiewicz, który na wstępie zapewnił zebranych, że wszystkie wnioski będą wnikliwie rozpatrzone i w miarę możliwości realizowane, a wypowiedź swoją poświęcił odpowiedziom na niektóre z nich, obszerny referat sprawozdawczy wygłosi natomiast w godzinach popołudniowych na uroczystości z okazji dwudziestopięciolecia IZ. Tak więc dyrekcja stara się o możliwie obszerne *resumé* obcojęzyczne, zaś w sprawie edy-

eji obcojęzycznych prowadzone są obecnie pertraktacje z MSZ, których pomyślny przebieg pozwoli na zaprezentowanie szerszemu gronu osiągnięć naukowych IZ. Sprawie tej służyć będzie również zwiększenie nakładu „Polish Western Affairs” kosztem mutacji francuskiej, na którą zapotrzebowanie jest znacznie mniejsze. Obawy związane z kolportażem wydawnictw IZ są w dużej mierze nieuzasadnione, gdyż rozpowszechnienie książki naukowej wymaga dłuższego czasu, co jest zresztą prawidłowością. Za bezwzględną dyrektywę uznał postulat dołączania planów naukowych do sprawozdań. W odpowiedzi doc. drowi L. Pastusiakowi prof. Markiewicz zaznaczył, że sprawa badań prognostycznych jest dyskusyjna i wymaga ostrożnego podejścia, jednakże widzi możliwość uwzględnienia prognostyki w badaniach IZ. Rozważając kwestię organizacji Walnego Zebrania stwierdził, że pewna ich formalizacja jest nieunikniona ze względu na instytucjonalizację nauki w obecnych czasach, problemem merytorycznym poświęcone są natomiast specjalne sympozja, seminaria i konferencje. Niezależnie od tego projekt doc. Kwileckiego zasługuje na wnikliwą uwagę. Jeżeli chodzi o stosunki NRF z krajami trzeciego świata, to zagadnienia te są badane w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Odpowiedź na pytanie, czy wiemy co odbiorca TV w Niemczech sądzi o sprawach polskich znajdujemy w dysertacji dra J. Koniecznego poświęconej temu zagadnieniu. Dyrektor IZ docenił wagę poprawności tłumaczeń, wskazując że nie jest to bolączka jedynie Instytutu. Ograniczanie problematyki historycznej nie zadziwia, gdyż jest prawidłowością, o której mówił już prof. Zygmunt Wojciechowski w połowie lat pięćdziesiątych, niemniej jednak całkowite jej poniechanie byłoby niesłuszne i szkodliwe. W zakończeniu prof. Markiewicz zapewnił o stałych postępach w zacieśnianiu kontaktów naukowych w CSR, i zrealizowaniu przez IZ takich postulatów, jak wysyłka książek w przeznaczaniu na nagrody oraz badań nad Polonią — podjął je bowiem doc. Z. Dulczewski.

8) Następnie przewodniczący poddał pod głosowanie wnioszek o udzielenie dyrekcji IZ absolutorium za działalność w okresie sprawozdawczym. Wniosek ten jak i wniosek o zatwierdzenie planu pracy i preliminarza na rok 1970 zebrani uchwalili jednogłośnie.

9) Na członków Komisji Rewizyjnej zaproponowano kandydatury doc. dra J. Boronia, doc. dra S. Kubiaka, dra J. Prędkiego, prof. dra T. Puchalskiego i prof. Zajdę. Głosowano *en bloc* i wniosek przyjęto przy dwóch wstrzymujących się.

10) Dyrektor IZ prof. dr W. Markiewicz na wniosek Kuratorium i Dyrekcji przedstawił w kolejności alfabetycznej proponowane kandydatury nowych członków IZ: doc. dr plk Tadeusz Grabowski (Warszawa — Wojskowa Akademia Polityczna), dr Władysław Korcz (Zielona Góra — Stacja Naukowa Polskiego Towarzystwa Historycznego), dr Ryszard Ławniczak (Poznań — Wyższa Szkoła Ekonomiczna), dr Michał Pułaski (Kraków — Uniwersytet Jagielloński), prof. dr Józef Rutkowski (Szczecin — Politechnika Szczecińska), doc. dr plk Waclaw Stankiewicz (Warszawa — Wojskowa Akademia Polityczna) i doc. dr Hieronim Szczegółła (Zielona Góra — Wyższa Szkoła Inżynierska). Listę tę zebrani jednogłośnie zatwierdzili.

Dyrektor IZ przedstawił również wniosek dotyczący zwiększenia liczby członków honorowych IZ z okazji jubileuszu, zwłaszcza że dotychczas godność tę nadano kilku zaledwie osobom. Obecnie zaproponowano kandydatury: prof. dra Tadeusza Cieślaka, prof. dra Henryka Batowskiego, prof. dra Janusza Deresiewicza, dra Leopolda Glucka, prof. dra Zdzisława Kaczmarczyka, prof. dra Gerarda Labudy, doc. dra Romana Lutmana, prof. dra Janusza Pajewskiego, dra Czesława

Filichowskiego, prof. dra Mariana Pospieszalskiego, prof. dra Pawła Rybickiego, prof. dra Jana Wąsickiego, doc. dr Marii Wojciechowskiej, prof. dr Stanisławy Zajchowskiej. Wniosek zebrani przyjęli w głosowaniu *en bloc*

11) Zamykając zebranie, przewodniczący obrad zaprosił wszystkich zgromadzonych na przewidziane w godzinach popołudniowych uroczystości związane z jubileuszem dwudziestopięcioletnia Instytutu Zachodniego.

UROCZYSTOŚCI 25-LECIA INSTYTUTU ZACHODNIEGO

Uroczystości jubileuszowe dwudziestopięcioletnia Instytutu Zachodniego odbyły się dnia 24 marca 1970 r. o godz. 16 w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich w Poznaniu. Program uroczystości przewidywał:

1. Słowo wstępne;
2. Etapy rozwoju i osiągnięcia Instytutu Zachodniego w okresie 25-lecia jego działalności — referat dyrektora IZ, prof. dra Władysława Markiewicza;
3. Przemówienia gości;
4. Wręczenie odznaczeń pracownikom Instytutu Zachodniego.

Otwarcia uroczystości dokonał prof. dr Zdzisław Kaczmarczyk, przewodniczący Rady Naukowej IZ, który z pewnym wzruszeniem przypomniał, iż w pracach Instytutu uczestniczył od chwili jego założenia. Dwudziestopięcioletni okres działalności Instytutu Zachodniego wykazał dobitnie, jak cenną była zrodzona jeszcze w okresie II wojny światowej myśl założenia tej placówki i społecznie słuszną koncepcją jej działalności, wypracowana przede wszystkim przez grupę założycieli, z prof. Zygmuntem Wojciechowskim na czele.

Prof. Z. Kaczmarczyk powitał licznie przybyłych gości z kraju i zagranicy, a wśród nich: członka KC PZPR i I sekretarza KW PZPR w Poznaniu dra Kazimierza Barcikowskiego, sekretarza KW PZPR w Poznaniu dra Romualda Jezierskiego, zastępcę członka KC PZPR, przewodniczącego Prezydium WRN w Poznaniu Franciszka Szczerbala, przewodniczącego prezydium Rady Narodowej m. Poznania Jerzego Kusiaka, zastępcę przewodniczącego WRN w Zielonej Górze Józefa Wolanina, wicekonsula i sekretarza konsulatu ZSRR, A. Kuzniecowa i F. Loginowa, *attaché* ambasady NRD w PRL Manfreda Thiede i* dyrektora Ośrodka Kultury i Informacji NRD Harri Kirscha, wicedyrektora Departamentu Studiów i Programowania MSZ J. Bisztygę, zastępcę sekretarza Wydziału I PAN prof. Czesława Madajczyka, przedstawiciela Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych red. Ryszarda Markiewicza, dyrektora Instytutu Śląskiego w Opolu prof. dra Józefa Kokota, dyrektora Instytutu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie dra Tadeusza Białeckiego, przedstawiciela Instytutu Śląskiego w Katowicach doc. dra Mieczysława Gładysza, dyrektora Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich dra Czesława Pilichowskiego oraz reprezentantów bratnich instytucji naukowych w Niemieckiej Republice Demokratycznej: prof. dra A. Lemnitsa, dra I. Gallinge, dra Zeitlera, dra E. Mentzla, dra Seiferta, dra Zeimera, prof. dra Novotnego, i Czechosłowacji: dra Otokara Kanie, Mirosława Kocicha i Jindřicha Tišlera.

Prof. Kaczmarczyk powitał również członków Instytutu Zachodniego oraz wszystkich przybyłych, po czym odczytał pismo Przewodniczącego Rady Państwa Marszałka Polski Mariana Spychalskiego, który z okazji dwudziestopięcioletnia Instytutu Zachodniego w Poznaniu złożył kierownictwu, pracownikom i członkom IZ serdeczne gratulacje i wyrazy uznania dla ich patriotycznej, wykonywanej w służbie narodu.

działalności i dla wielkiego dorobku oraz życzył Instytutowi Zachodniemu nowych osiągnięć w pracy naukowej i w działalności społecznej dla dobra budującej socjalizm Polski Ludowej.

Następnie zabrał głos prof. dr Władysław Markiewicz, który w swym referacie przedstawił genezę IZ, zarys jego działalności na przestrzeni minionego ćwierćwiecza, etapy rozwoju placówki i jej osiągnięcia, współpracę z innymi instytucjami w kraju i za granicą (głównie NRD, Czechosłowacji, ZSRR i Bułgarii), a także związki ze środowiskiem Poznania i Wielkopolski.

Przemówienia gości zainaugurował sekretarz KW PZPR w Poznaniu dr Romuald Jezierski, który przede wszystkim podkreślił fakt, iż Instytut Zachodni w świadomości społecznej trwale zrosł się z Poznaniem. Działalność Instytutu leży bowiem w głębokim, charakterystycznym dla Poznania i Wielkopolski, nurcie obrony ojcowizny i polskości, o czym świadczą chociażby tradycje Drzymaly, Powstania Wielkopolskiego i aktywnej pracy Wielkopolan, umiejących skutecznie walczyć o polskość. W tym właśnie nurcie tkwi geneza Instytutu Zachodniego, jego działalność i niewątpliwe zasługi. Prace Instytutu — to skuteczny oręż w tej walce: *Documenta Occupationis* posłużyły na procesie norymberskim, rozsyłane na cały świat publikacje IZ świadczą o polskości i zagospodarowaniu Ziemi Zachodnich. Działalność IZ, przekształcająca świadomość narodu na orientację piastowską, leży w najgłębszym nurcie patriotycznych poczynań. Gratulując Instytutowi osiągniętych sukcesów mówca wyraził życzenie, aby IZ w swych poczynaniach służył władzom jako wnikliwy doradca, dostarczając ekspertyz i prognoz, by sumiennie analizował problematykę niemiecką i umiejętnie wskazywał jej tendencje, ułatwiając prowadzenie skutecznej, leżącej w interesie narodu, polityki.

Prof. dr Czesław Madajczyk, zastępca sekretarza Wydziału I Polskiej Akademii Nauk dodał, że Instytut Zachodni to nie tylko tradycja poznańska, wielkopolska, lecz szersza, ogólnonarodowa. Oceniając zasługi IZ, mówca zwrócił uwagę na trzy charakterystyczne momenty: jego samorzutne utworzenie się, bez planów i dyrektyw, związanie Ziemi Zachodnich z polskością i stałe uprzytamnianie społeczeństwu, czym są Niemcy powojenne. Mówca zaakcentował niezwykle dynamiczny rozwój Instytutu i wypracowanie przezeń własnego oblicza, co jest rzadkością w czasach szczególnej integracji i anonimowości nauki. Wyraził również życzenie, aby współpraca Polskiej Akademii Nauk z Instytutem przebiegała w przyszłości harmonijnie, dla pożytku nauki polskiej.

W imieniu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu gratulacje i życzenia złożył Instytutowi Zachodniemu prorektor UAM prof. dr Jan Wikariak, podkreślając korelację zadań między obu instytucjami. Uniwersytet poznański, uczelnia Ziemi Zachodnich, dla którego wytyczne stanowiła Wszechnica Piastowska, znalazł sojusznika w Instytucie Zachodnim, pełniącym od dwudziestu pięciu lat nieustającą straż nad Wartą, Odrą i Bałtykiem. Wicedyrektor Departamentu Studiów i Programowania MSZ J. Bisztyga odczytał list wystosowany przez ministra spraw zagranicznych PRL Stefana Jędrzychowskiego, w którym wskazał on na prężną działalność naukowo-badawczą i edytorską Instytutu, wysokie kwalifikacje merytoryczne jego kadry naukowej, wysoki poziom naukowy, głęboką erudycję i ideowość jego publikacji, które zyskały szerokie uznanie w kraju i poza jego granicami i mają doniosłe znaczenie nie tylko teoretyczne, lecz również praktyczne. Osiągnięcia IZ, świadczące o wykonaniu nakreślonych przed nim zadań, zapewniły mu jedno z czołowych miejsc wśród instytutów naukowo-badawczych w Polsce.

W imieniu Instytutów Ziemi Zachodnich zabrał głos dyrektor Instytutu Śląskiego w Opolu prof. dr Józef Kokot, który — nawiązując do powojennych dziejów wszystkich tego typu placówek — wskazał te aspekty działalności IZ, które umożliwiły mu nieprzerwaną egzystencję od chwili powstania aż do dnia dzisiejszego. Z wojny wyszliśmy jako „społeczeństwo nieuczniów”, toteż organizatorzy Instytutu, obawiając się, że wobec powszechności zjawiska problem może ulec spłyceciu, uczynili słusznie powołując grono fachowców, społeczne gremium dla intensywnego badania problemu niemieckiego. Osoby skupione wokół IZ podchodziły do zagadnienia w sposób twórczy, kładąc ogromny nacisk na badania fundamentalne, starały się o utrzymanie ścisłej więzi między pracą naukową a polityczną i propagandową w dobrym tego słowa znaczeniu. Wyprzedzali rzeczywistość wiążąc naukę z praktyką w okresie, kiedy nikt nie formułował tego jako postulatu. Życząc Instytutowi dalszych sukcesów, prof. dr Józef Kokot uznał za słuszną decyzję dalszego badania węzłowej problematyki Ziemi Zachodnich. Na fali jubileuszu łatwo można by bowiem ulec przekonaniu, że wiele spraw zostało już załatwionych przez upływ czasu, a tymczasem szereg zagadnień wymaga dalszego, zorganizowanego i zaplanowanego wysiłku naukowego.

Prof. dr A. Lemnitz, przemawiając w imieniu instytutów NRD złożył Instytutowi serdeczne gratulacje, życzenia i przekazał upominki. Mówca podkreślił znaczenie dotychczasowego dorobku IZ i konieczność oraz wagę dalszej ścisłej współpracy między naszymi krajami i instytucjami w obliczu stojących nowych, wielkich zadań.

Doniosłość ścisłej współpracy i braterskiej więzi Instytutu Zachodniego z placówkami naukowymi Czechosłowacji podkreślił również dr Jindřich Tišler przekazując serdeczne życzenia, gratulacje i upominki oraz wyrażając swą głęboką wdzięczność z powodu zaproszenia na tę doniosłą uroczystość; zwrócił uwagę na znaczenie podejmowania przez Instytut Zachodni również badań problematyki Czechosłowacji, a głównie problemu niemieckiego, o dużym znaczeniu dla bezpieczeństwa europejskiego i przyszłości narodów Europy.

Z okazji jubileuszu Instytutu Zachodniego napłynęło również wiele listów i telegramów z gratulacjami i życzeniami dalszych sukcesów od instytucji i osób związanych z działalnością Instytutu: od ministra szkolnictwa wyższego Henryka Jabłońskiego, wiceministra spraw zagranicznych Józefa Winiewicza, zespołu Departamentu Prasy i Informacji MSZ, ambasady PRL w Budapeszcie, kierownika Wydziału Propagandy KC PZPR Tadeusza Wrębiaka, egzekutywy KW PZPR i Prezydium WRN w Zielonej Górze, Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego w Poznaniu, wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego Leopolda Glucka, dyrektora Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, członka-założyciela IZ prof. dra Zdzisława Rajewskiego, zastępcy sekretarza Wydziału I PAN prof. dra Tadeusza Cieślaka, kolegium Instytutu Historii PAN, Pracowni Historii Geografii i Kartografii Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN we Wrocławiu, zespołu Wojskowego Instytutu Historycznego i jego szefa płk prof. dra Tadeusza Jędruszczyka, zespołu pracowników Ośrodka Badania Stosunków Wschód-Zachód w Warszawie i jego kierownika Janusza Kolczyńskiego, Rady Naukowej Instytutu Bałtyckiego w Gdańsku i jego dyrektora dra Stanisława Potockiego, prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk prof. dr S. Barbackiego, Stacji Naukowej Polskiego Towarzystwa Historycznego w Zielonej Górze, Lubuskiego Towarzystwa Naukowego w Zielonej Górze, Prezydium Rady Naczelnej Towarzystwa

Rozwoju Ziemi Zachodnich, Zarządu Okręgu Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w Poznaniu, Wydawnictwa Poznańskiego, jego dyrektora i redaktora naczelnego dra Jerzego Ziółka, redaktora naczelnego Polskiego Radia i Telewizji w Poznaniu Stanisława Kubiaka, redakcji „Za wolność i lud” i jej redaktora naczelnego Tomasza Sobańskiego, redakcji, pracowników i redaktora naczelnego „Głosu Wielkopolskiego” Lesława Tokarskiego, redakcji „Nadodrza”, Poznańskich Zakładów Graficznych im. M. Kasprzaka i ich dyrektora S. Tasiemskiego, Samorządu Robotniczego i Kierownictwa Drukarni Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Zarządu Międzynarodowych Targów Poznańskich, Wielkopolskiego Związku Teatrów Amatorskich, poznańskiego oddziału „Juventuru”, dowódcy Jednostki Wojskowej nr 3230 płk mgra Adama Stalina, oraz od prof. dra Andrzeja Bukowskiego, prof. dra Tadeusza Brzostowskiego, prof. dra Tadeusza Cypriana, doc. dra Andrzeja Czarnika, prof. dra Kazimierza Dobrowolskiego, prof. dra Aleksandra Gieysztor, prof. dra Stefana Gołachowskiego, prof. dra Tadeusza Stanisława Grabowskiego, prof. dra Witolda Hensla, doc. dra Zbigniewa Janowicza, doc. dra Andrzeja Józefa Kamińskiego, prof. dra Kazimierza Kolańczyka, mgra Huberta Kozłowskiego, prof. dra Bogusława Leśnodorskiego, doc. dra Romana Lutmana, prof. dra Adama Łopatki, Władysława Ogrodzińskiego — dyrektora Ośrodka Naukowo-Badawczego im. W. Kętrzyńskiego, dra Kazimierza Pietrzaka-Pawłowskiego, inż. Wiktora Runge, prof. dra Józefa Rutkowskiego, dra Hieronima Rybickiego, doc. dra Jerzego Sułka, dra Mieczysława Tomali, ministra Adama Willmana, prof. dra Henryka Zielińskiego.

Autorzy wielu listów, nie ograniczając się do przesłania okolicznościowych życzeń i gratulacji, podkreślali liczne osiągnięcia Instytutu Zachodniego — naukowe, wydawnicze i popularyzatorskie, wyrażali wdzięczność z powodu dotychczasowej współpracy, a w wielu przypadkach i pomocy udzielanej im przez Instytut Zachodni.

W niezwykle serdecznych słowach swą dotychczasową współpracę z Instytutem wspomina Józef Winiewicz, wiceminister spraw zagranicznych, zwracając równocześnie uwagę na konieczność opracowywania nowych zagadnień.

Także wiceprezes Narodowego Banku Polskiego, Leopold Gluck, wspomina z głębokim uczuciem swą bliską współpracę z Instytutem w pierwszych latach jego istnienia, która sprawiła, że w dalszym ciągu czuje się bardzo blisko związany z tą placówką, mając zaszczyt być jej członkiem od 1945 r.

Bardzo życzliwy i pełen uznania list wystosowali w imieniu egzekutywy KW PZPR i Prezydium WRN w Zielonej Górze przewodniczący PWRN, Jan Lembas, i I sekretarz KW PZPR, Mieczysław Hebda, wskazując, że Instytut Zachodni w ciągu minionego ćwierćwiecza zapisał piękną kartę w historii współczesnej Polski, podejmując od pierwszych chwil swego istnienia ważne dla narodu problemy polskości ziem nad Odrą i Bałtykiem i powrotu państwowości polskiej na starą granicę Piastów. Wieloletnie badania naukowe nad dziejami tych ziem i stosunkami polsko-niemieckimi przyczyniły się w poważnej mierze do ugruntowania w europejskiej świadomości polskiej racji stanu, a także stanowiły ważny oręż w walce ideologicznej z rewizjonistycznymi tendencjami w nauce zachodnioniemieckiej. Prace podejmowane przez kadre naukową Instytutu, a dotyczące współczesnych stosunków między Polską Rzeczypospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną wprowadzają nowe, ważne elementy do świadomości społeczeństwa przyczyniając się do umocnienia socjalistycznych więzi między obu państwami. Społeczeństwo Ziemi Lubuskiej szczególnie wysoko ceni bogaty dorobek naukowy kadry Instytutu, jej bezpo-

średni udział w rozwoju Ziemi Lubuskiej, a także pomoc i opiekę nad nowo kształtującą się kadrą tego regionu.

Zasługi IZ dla rozwoju Ziemi Zachodnich, a zwłaszcza Ziemi Lubuskiej, podkreślił także w imieniu Lubuskiego Towarzystwa Naukowego doc. dr Kazimierz Bącał, stwierdzając, że wkład Instytutu Zachodniego w rozwój nauki polskiej oraz rozwój polskiej myśli zachodniej stale towarzyszył społeczeństwu Ziemi Lubuskiej w procesach integracyjnych oraz społeczno-kulturalnym awansie kraju. Instytut wielce zasłużył się m. in. poprzez wprowadzenie problematyki lubuskiej do literatury naukowej, a także w tworzeniu środowiska naukowego w Zielonej Górze. Wyraził również głębokie przekonanie, że owe pożyteczne związki będą utrzymywane i rozwijane w dalszym ciągu.

Potwierdza je Stacja Naukowa Polskiego Towarzystwa Historycznego w Zielonej Górze, która w liście wystosowanym przez dra Bogdana Kresa i mgra Jana Papióra wskazuje, że podejmując przed kilkoma laty ideę opracowania monografii początków miast województwa zielonogórskiego, której pierwszy tom ukazał się, a drugi znajduje się w druku — starała się nawiązać do badań i planów perspektywicznych Instytutu Zachodniego.

Dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, członek-założyciel IZ, prof. dr Zdzisław Rajewski, przypomniał ożywioną i owocną działalność wydawniczą Instytutu, obejmującą dzieje Słowiańszczyzny we wczesnym średniowieczu oraz archeologię i historię Polski, jak i różne formy popularyzujące przede wszystkim słowiańskość, polskość Ziemi Zachodnich. Działalność ta była również wyrazem współpracy Instytutu z placówkami archeologicznymi i historycznymi oraz z byłym kierownictwem badań nad początkami państwa polskiego w trudnych latach odbudowy. Trwałe osiągnięcia Instytutu, którego załączki datują się z czasów okupacji hitlerowskiej, są i będą dowodem cennego udziału IZ w rozwoju PRL oraz w rozszerzaniu współpracy między narodami.

Osiągnięcia IZ w rozwoju historiografii polskiej podkreślił prof. dr Janusz Tazbir w liście od kolegium Instytutu Historii PAN, zaznaczając, że dorobek Instytutu Zachodniego, wyrażający się przede wszystkim w rozlicznych studiach niemcoznawczych, stanowi cenne osiągnięcie polskiej nauki historycznej w tym zakresie. Całość tego dorobku, odegrał poważną rolę również w procesie integracji Ziemi Zachodnich z Macierzą. Historycy dziejów najnowszych znajdują w pracach IZ wiele cennych inspiracji. Autor listu wyraża również przekonanie, iż dotychczasowa współpraca obu instytutów, wyrażająca się już w chwili obecnej udziałem obu placówek w interinstytutowych zespołach naukowych prowadzących kompleksowe badania, będzie nie tylko kontynuowana, ale rozszerzana i pogłębiana w przyszłości.

Przekonanie takie wyraził również dyrektor i redaktor naczelny Wydawnictwa Poznańskiego, dr Jerzy Ziolek, dodając, że praca badawcza zespołu pracowników IZ wzbogaciła naukę polską o szereg prac dokumentalnych i historycznych, wysuwając Instytut do czołowej grupy placówek naukowych.

Prezydium Rady Naczelnej TRZZ dziękuje Instytutowi za wieloletnią bliską współpracę, przynoszącą Towarzystwu cenne korzyści społeczno-polityczne ze względu na wiodącą rolę Instytutu w podejmowaniu jego programowej tematyki, oraz podkreśla fakt bezpośredniego angażowania się naukowców IZ w pracy TRZZ.

Korzyści odniesione ze współpracy z Instytutem podkreśla również naczelny redaktor Polskiego Radia i Telewizji w Poznaniu, Stanisław Kubiak, dziękując równocześnie za pomoc i bezpośredni udział w audycjach radiowych oraz zwracając

uwagę na fakt, że działalność IZ jest znana nie tylko w Poznaniu i Wielkopolsce, lecz również w całym kraju i za granicą, a osiągnięcia naukowe Instytutu umożliwiają politykom, działaczom społecznym i publicystom wykorzystanie bogatych źródeł dokumentalnych i wartościowych pozycji wydawniczych.

Lesław Tokarski, redaktor naczelny „Głosu Wielkopolskiego”, zaznacza, że nie składa tylko gratulacji i życzeń okolicznościowych, gdyż zespół tego dziennika, który w ciągu ćwierćwiecza swej służby wiele korzystał z efektów pracy badawczej i wydawniczej Instytutu i szczególnie sobie ceni współpracę naukowców IZ, publikujących na jego łamach swe artykuły jest tym bardziej szczerze zainteresowany dalszymi sukcesami Instytutu Zachodniego.

O znaczeniu Instytutu Zachodniego i jego kontaktach z licznymi placówkami także poza granicami kraju świadczą gratulacje i życzenia nadesłane przez prof. dra Stefana Doernberga, dyrektora *Deutsches Institut für Zeitgeschichte* w Berlinie, prof. dra habil. Lutza Maiera, dyrektora *Deutsches Wirtschaftsinstitut* w Berlinie, dra P. Nowotnego, dyrektora *Institut za Serbski Ludospyt*, prof. dra J. Streisanda, dyrektora *Sektion Geschichte der Humboldt-Universität zu Berlin*, prof. dra R. Arzingerera, dyrektora *Institut für Internationale und Westdeutsche Fragen Karl-Marx-Universität* w Lipsku, dra Ludka Urbana i dra Karela Kouby z *Ekonomickego Ustavu* Czesosłowackiej Akademii Nauk, prof. Krietin Dobrewa, członka korespondenta Bułgarskiej Akademii Nauk, i dra Josifa Anghela z Rumuńskiej Akademii Nauk, a także Josepha Norbury, konsula amerykańskiego w Poznaniu i prof. dra Włodzimierza M. Drzewienieckiego, *Chairman Department of History State University College at Buffalo*.

Na zakończenie przewodniczący RN m. Poznania J. Kusiak i zastępca przewodniczącego WRN w Zielonej Górze, J. Wolanin, wręczyli odznaczenia zasłużonym pracownikom Instytutu Zachodniego.

Złote Krzyże Zasługi otrzymali: dr J. Rachocki, dr Z. Nowak, dr J. Sobczak, doc. dr J. Krasuski, doc. dr J. Kozeński, doc. dr A. Kwilecki; Srebrne Krzyże Zasługi: mgr T. Krajczycki, mgr M. Morkowska i mgr W. Tomaszewski, a H. Małecki — Brązowy Krzyż Zasługi.

Prof. dr W. Markiewicz, mgr H. Naskrent i dr A. W. Walczak otrzymali Odznakę Honorową „Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego”; dr J. Rachocki, dr Z. Nowak, dr J. Sobczak, mgr M. Morkowska, doc. dr J. Kozeński, doc. dr A. Kwilecki, mgr Z. Kulak, mgr L. Paszkiewicz i mgr W. Tomaszewski — Odznakę Honorową Miasta Poznania.

Odznakę Honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego” przyznano prof. drowi M. Markiewiczowi, doc. drowi Z. Dulczewskiemu i doc. drowi A. Kwileckiemu.

Ponadto Instytut Zachodni otrzymał zbiorową Odznakę Honorową „Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego” i Odznakę Honorową „Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego”.

W imieniu wszystkich odznaczonych podziękował dyrektor IZ prof. dr W. Markiewicz, podkreślając, że cały zespół pracowników Instytutu Zachodniego widzi w tym wyraźny dowód uznania naszej pracy w oczach społeczeństwa i nie zawiedzie pokładanego w nim zaufania.

Prof. dr Z. Kaczmarczyk, zamykając uroczystości, podziękował licznie zgromadzonym za szaczenie jej swą obecnością.

Maria Brymas, Leszek Weres

